

ПРОЛЕТАРІ УСІХ КРАЇВ
ЄДИНАЙТЕСЬ!

Соціалістична Партія Канади.
Socialist Party of Canada.

Робітники в боротьбі згублять лише свої кайдани, а здобудуть усеї світ!
К. МАРКС.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РОБОЧОГО ЛЮДУ

ПЕРЕДПЛАТА:
На рік \$2.00
Пів рік \$1.00
Чверть 60 цт.
Одно число 5 цт.
До старого краю . . \$2.20

THE RED FLAG

Socialist weekly paper for Oukrainian proletariat in Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
Червоний Прапор
(The Red Flg),
467 Manitoba ave.
Winnipeg, Man.

Рік I.

Вінніпег, Ман. Субота, 18 Січня. 1908. *** Winnipeg, Man. Saturday, 18 January. 1908

Число 8.

БУДУЧНІСТЬ МАШИНИ.

В наших часах пишеся і говорить ся страшно богато дурниць про гідність ручної праці. Та у ручній праці зовсім нема нічого почесного. У більшій частині вона й зовсім понижуюча. Для людини так духово, як і морально шкідливо—робити що не будь, в чім воля не находить приємности, а богато видів праці—се дійства вповні неприємні, і за такі їх треба вважати. Людина створена для чогось кращого, ніж пр. для перекидання болота. Всяка праця подібного роду повинна справувати ся машинами. Оттак воно й буде в соціалістичнім устрою.

В теперішню пору людини до певного степеня слуга машинерії. Се незвичайно сумний факт, що скоро лиш люди придумали машини, аби ті справували їх працю, так зараз самі почали голодувати. Се в наслідок нашого устрою власности та суверенітету. Уявімо собі, що хтось дістане машину, яка може справувати працю п'ятисот людей. Наслідок сего буде, що п'ятисот людей стратять роботу, а не маючи з чого жити, заберуться до розбою та крадіжкі. За те одна людина бере увесь продукт машини та задержує його у себе. В сей спосіб одна людина дістає п'ятисот разів більше, ніж повинна, і ніж в дійности потребує. Коли машини будуть власністю всіх, тоді всякий буде з них користати. Вони будуть величезним добром для суспільности.

Вся неїтелектуальна праця, всьодноманітна, нудна і дурна праця, вся праця коло відрапливих річок, вся праця, що викликає не-

милі вражіння—повинна полагджувати ся машинами. Машини повинні робити для нас у вугляних майнах. Машини повинні сповнювати всю службу санітарну. Машини повинні лалати у пароходах і чистити улиці. Машини повинні полагджувати нані орудки у вохкі дні та робити все, що нудне і прикре. Тепер машинерія суверенітає з людьми. У добрих здорових відносинах машинерія буде служити людям. І нема ні найменшого сумніву, що й справді така буде будучність машинерії.

Як дерева ростуть, коли їх властитель спить, так само машини робитимуть всю потрібну а немилу працю. А тимчасом люди будуть забавлять ся, будуть вживати свободного часу, будуть робити ріжкі, хороші річи, будуть читати гарні книжки, будуть заповнювати світ красою й радощами. Але се й є метою людини, а не праця!

Се факт, що цивілізація потребує рабів. В сїм випадку старинні Греки мали повну рацію. Культура та думка майже неможлива, як нема рабів, що робили-б погану, страшну, неінтересну працю. Але неволені людей є хибне, погане, небезпечне і деморалізуюче. За те на неволі механізму, на поневоленю машин основує ся будучність світа.

Як вчені мужі перестануть нікати по нужденних меншканих нуждарів, як перестануть тратити час на милосердя, то будуть мати більше часу на придумуване чудових і чарівних річок для звеселеня себе самих і всього людства.

І в соціалістичнім устрою будуть великі склади електричної сили для каждо-

го міста і для кожного дому, а сю силу людина повертати ме в тепло, світло, рух і взагалі-ву се, що потрібно. Суспільність при помочи доброї машинерії буде достарчати всіх потрібних річок. А хороші річи будуть витворювати одиниці сами. Се не лиш конечний спосіб, але й однокі можливий для того, аби дістати і одно і друге...

—Оскар Вайлд.

Переклав М. С.

К Р И З А.

Кажуть що Американську кризу зробили штучно і навмисне шойорекі капіталісти з двох причин. Перша, се — маючи бути сего року в Штейтах вибори, а друга проектуема війна з Японією.

Після „демократичних“ штейтських законів той робітник, що перед 3 місяцями до виборів не мав zatrudнення, не має права і голосованя. А посьвідчене, що він працює має давати робітникам той капіталіст, у кого він zatrudнений. Звичайно, що капіталіст буде сидувати волю робітника.

Але капіталісти цілком не довіряють пролетаріату, хоч який він покірливий в Америці. Що четвертий рік, коли наближають ся вибори штейтські капіталісти починають квітувати робітника, тим самим збавляючи його права голосованя.

Так сказати, у Штейтах буває раз в 4 роки „передвиборча криза“.

Виберуть капіталісти після своєї охоти та влодоби послів, а тоді знову пус-

кають пролетаря в двері своїх фабрик.

Але сего року особливо борять ся дедларітки, щоб пролетарі не брали участі у виборах, бо богато соціалістів завелось між пролетарями Штейтів, великі юнії прийняли платформу соціалістичної партії.

Штейтські капіталісти звязані в могутні спілки, що звуть ся трост-компаніями. В руках сїх тростів усі фабрики, усі підприємства Штейтів. І коли капіталістичний король Рокенфелер зі своїми меншими королями скаже застанувати усі Штейтські, ба, навіть Канадські фабрики, то враз вони замруть до неокраїному обшару Америки. Яка могутня спілка капіталістів, так слаба розбита сила робітничка! І капіталісти бавлять ся мільоновим народом, як ляльками—і нема проти них ні суду, ні права!

Але застановаю роботи в Америці сего року найменше можна завдячити маючим бути виборам. Ще більша бляга, що нема в Америці готівки... Причиною глибока, ми вже на неї декільки раз вказували читачам. Величезному капіталістови Америки невістарчає ринку, тісно йому, нема куди спродувати товарів, а добра нароблено машинами стільки, що могло було озути й одягти усіх убогих, і щоб лишилось! Американський пая хоче видерти у японського капіталіста китайський ринок.

Кажуть, капіталісти зробили штучно промислову кризу, щоб примусити голодом безробітний пролетаріят записатись до війська і з охотою пійти на війну. В цьому вже більше

правди, але і се витекло з потреби ринку. Ні, коли ми глянемо на економічну ситуацію цілою земної кулі, поки ми бачемо, що криза, як чума повилла не лише Америку, а і Європу—то невагаючи скажимо, що в Штейтах не штучна, а справжня промислова криза.

Ми голосили і голосимо, що в дверях Штейтів стоїть СОЦІАЛІЗМ!

Най капіталісти будують фальоту, роблять гармати, острять багнети на японця, коли вони до літа не розчинять фабрик, (а вони се зможуть зробити тоді, коли матимуть ринок), то Штейти стануть Соціалістичною Республікою.

ПЕТИБОН УВІЛЬНЕНИЙ!

І знов одну величаву побіду внісела робітничка справа! Тов. Джордж Петібон, оскаржений враз з тов. Гейвудом о участь в конспірації против губернатора Стейнберга,—увільнений від вини і кари...

Справа голосна і звісна:

Вночі 17 лютого 1906 р. шайка узброєних капіталістів напала на провідників західної Федерації Майнерів (The Western Federation of Miners) на товаришів Гейвуда, Моєра і Петібона, що перебували в Денвер, Колорадо; повязали їх та викрали за границі стейту до Бойсе Сіті в Айдаго, а там заарештували їх під закидом, що вони спричинили убіство бувшого губернатора стейту Айдаго,—Ф. Стейнберга.

За доказаня такої провини нашим товаришам, грозила шибениця. І капіталісти сподівали ся, що хитро-

мудро зженуть зі світа трьох ненависних провідників могутнього соціалістичного руху, а тим улюб'ють і самий рух. І вжили всіх можливих средств, аби опоганити наших товаришів та сфабрикувати против них огидні докази. І найшли фальшивих свідків, і видали зрабовані з робітників мільйони доларів на підкуплене публичної opinii. Купили й президента Рузвельта, аби сей з свого президентського становища виступив против наших товаришів, як против „непожанданих горожан”. А американський міністер (secretary of the department) військ звисний Тафф, виїхав був навіть до Айдаго, аби там лично агітувати против Гейвуда, Моєра і Петібона.

Та робітничі організації піднесли такий могутній голос протесту, що остаточно капіталістам не стало відваги до довершення їх гидкого діла. Передержавши без суду наших товаришів у тюрмі через півтора року, побачили ся з початком минулого мая призначені начати процес против найважливішого з оскаржених, против тов. В. Гейвуда. І судили його три місяці—та засудили себе самих. Дванадцять чесних фармарів—присяжних суддів—не могли своїми твердими мозками дослідити у Гейвуда ані найменшої провини.

І виїшов Гейвуд на волю. Випустили і Моєра за кавцією (bail) \$25.000. Петібона не хотіли випустити за жадні гроші. Так сердега пересидів у замкнено близько два роки. Тюрма зруйнувала його здоров'я. І остаточно лікарі сказали, що Петібон вже не довго вдержит ся при житті. По правді, то й заходить велике підозрінє, що нашого цінного товариша капіталістичні шакалі поволі ОТРУЛИ.

Будь що будь 27 новембра 1907 р., начав ся той довго вижиданий процес Петібона тривав аж до 1 грудня і вийшов він був ся ще більше „чудесно”, чим процес Гейвуда. Правда—щоденна капіталістична преса подавала про сей процес лиш дуже скупенькі вісти. Прямо таки видимо старала-сь про нього замовчати. Все-ж таки якось нехотячи перакрались до відомости світа деякі цвітки капіталістичного правосудя з Бойе Саті.

Найважливіша з них—се те, що присяжними суддями могли бути лиш ті люди, котрі заявили, що докази, які не вистарчали до засудження Гейвуда, будуть їм вистарчати до засудження Петібона. Про иньші цвітки, попри се не потрібно й згадувати.

І судили... Але докази против Петібона були такі вітряні, що оборонець, Клярєнс Дерв, сейчас після переслухання обтяжуючих свідків, заявив, що в виду очевидної невинности Петібона, він (Дерв) вважає непотрибним дальнє провадження оборони. В такий спосіб процес став пустою комедією,—одна сторона оскаржувала, а друга збувала ті оскарженк згідною мовчанкою. Через те й процес так скоро скінчив ся.

Крім сего Петібон підчас процесу смертельно захорував і до судової салі треба його було носити кожного разу на руках. Розправ не переривано лиш на бажанє самого Петібона а натомість після змоги їх присипнувано.

3-го січня прокуратор Говлі (Hawley) виголосив свою кінцеву промову і в ній звизвав оборонців Петібона, аби вони бодай при рішєннє сказали яке слово оборони. Та Дерв і його товариші сиділи дальнє мовчки. Тоді присяжні удали ся до своєї комірки, і просидівши в ній цілу ніч на нарадах, оголосили рано односторонно, що вважають Петібона за невинного...

Тепер нема ні найменшого сумніву, що третєго оскарженого, Моєра, судити не будуть.

Робітнича справа піднесла перед судом світлу побіду. Вона чиста, як сльоза. А капіталістичне правительство покрило ся вічним соромом. Про справу Моєра, Гейвуда і Петібона знає тепер в Америці і найменша дитина. І так ся справа, що мала ровбити соціалістичний рух, розбилась всяку і віру в честь капіталізму і республіки в цілі дальні закутки велике і чисте імя соціалізму.

Американські робітники перший раз побідили силою своєю могутньою і рішучого голосу протесту. Се перша побіда без пролиту крови в Америці. Другою побідою будуть найближні вибори на президента Сполучених Держав.

І капіталізм вже тремтить мов осиковий лист!...

Мир. Стєниши.

xx

Чи бачили ви коли небудь, стоячи на горі, як зіхоче сонце?.. Крайовид на схолі мов налився кровю, червона довга смуга відбила чорне небо від землі; снопи золотих лучів стріляють до зениту... і ось впливає воно сонєчко... Чорні хмари і тумани кидають ся на него, щоб зажерти його, загасити його ясний зхід. Але якийсь час... і воно і ж зблищить серед неба, посилаючи усім радієсть і житє.

Так і соціалізм.

xx

З ІСТОРІЇ КАНАДИ.

I.

Канда за панованя фрайцузів.

(Далі *)

Таким робом, в 1664 р. сталось затверженє на 40 літ прав і привілеїв нової торговельної компанії („Західної Компанії”), якій доручено було зробити все, що до хуткішої колонізації французьких володінь в Америці. Слідучого року до Канади прибув новий говермен, а за ним і цілий полк жовнірів, лічба яких, доречі сказати, не висен ага лічбу французьких колоністів. Але прибутє жовнірів принесло краєві певну користь, бо з того час спинились безперестанні ворожі напади між колоністами та тубольними племенами, що дуже багато шкодили піонерській діяльності колоністів.

Разом з полком жовнірів була прислана до Канади і невеличка партія наwerbованих компанією колоністів; з того ж часу почав ся безперестанний, але дуже незначний притік добровільн. переселєнців. Поміж переселєнцями було дуже мало кобіт, і се робило не малий клопіт французьким адміністраторам, що старались про побільшенє населєня тої далекої країни, з причини безперестанної небезпеки з боку сусідніх англійських колоній.

Новий говермен Канади, граф Фронтенак, що ридив Новою Францією з малою перервою 26 літ. (1672—1698), не спинив ся і передтою, на перший погляд, не

*) Див. ч. 6 і 7 „Ч. П.”.

поборимою перешкодою. Він організував періодичну доставу до Канади партій жінок, головним робом молодих селянок. Певного часу робились вистави прибувших дівчат; між иньшми в лічбі тих дівчат яко виняток були і шляхтянки, призначені для офіційрів та місцевої аристокрації (noblesse).

Але треба додати, що прибувшим дівчатам належало останнє слово у вибраннє того, чи иншого з осіб бажуючих з нею побратись. По згоді, зараз ставали до шлюбу, а на другий день по вінчаню молодята діставали в дарунку від говермена бика, корову, пару безрогих, півня та курку, дві боцівки солонини та одинадцять червінців.

Уряд і ріжними иньшими способами допомагав шлюбови кольтоністів: один час нежонатим, було заказано полювати, рибальчити або провадити торг. з тубольцями; з батьків, сини котрих, по 21 року не женились, або дочки котрих по 16 року не виходили заміж, бралась грошова кара і т. д. п.

Можна думати, що така політика уряду полишила міцний слід на звичаях Французів, що осіли в Канаді, бо й досі канадійські Французи, відзначають ся надзвичайною плодovitістю.

Повертаючи до історії Канади, ми мусимо, однак, сказати, що, не дивлячись на усі запобіги французького уряду і його місцевих агентів, лічба усіх Французів, живших в Канаді при кінці XVII і початку XVIII століть, не перевищала 15.000.

За той час по Американських колоніях Англій лічба мешканців доходила до 200.000; навіть на найблищих від Канади англійських колоніях, звисних під назвою „Нової Англій (Массачузете, Нью Джерсі і т. д.) лічба мешканців доходила за описаної нами доби до 100.000.

(Дальше буде)

П. Г. Міжуєв.

xx

Чорні хмари нависли понад береги Океану, і розійшовсь великий шум по всій кулі земській...

А сердега відчуває щось нового, щось дивного, такого, такого, що світ ще не

бачив, не чував. Такий рай, який починає показуватись за чорної хмари, від берегів до берегів Океану...

Але сердега чось тремтить і плаче... Бо за той рай, за те жите нового світа тисячі, мільйони жертв поляжуть, ним бажаний рай здобудуть...

Падуть жертви численно, коли маса не освічена, темна та провідники є такі самі... А коли, світло з нею, тоді мала жертва паде, і здобуває те що бажанє.

Але той рай здобудєсь, і жите настане те, що Христос бажав для людю, і приклади давав, як любитись в спільнім житю, і як поступати за правдою. Та завдяки наслідникам єго та вея наука Христова завмерла аж до часу сего!..

Раби пробудились тепер по цілім світі і повстають за тим, що Христос бажав вже від двох тисяч ліч.

І надходить день правди, зближаєсь жите рабові, тільки це та чорна хмара бєть ся, над собою. А коли прірветь ся, то сльози ріками потечуть. Але рай-житє раби опанують своїми силами, і настане доба раю вічно...

Й. Орєшко.

xx

СЛАВЯНСКИЙ СОЦІАЛІСТИЧНИЙ СОЮЗ

у Франку—Альта.

Дня 22 грудня скликали т. т. А. Шушнар і Т. Томашевській мітінг, на котрий наказали явитись всім славянам перебуваючим у містечку Франку. Хотай мітінг був наказаний на дуже коротко, то однак явилось споре число славян, а навіть кілька англійців.—

Мітінг отворив тов. А. Шушнар покликавши тов. Ф. Поха (Чєха) на предє. Предєдатель покликав на секретара тов. Томашевського (укр.). Перший реферував т. А. Шушнар; в своїм рефераті говорив на тему організації, та політики, напятаувавши нинішній устрий капіталістичний, котрий спричинив ся до найбільшої нужди нашого пролетаріату, і напятаувавши нинішній уряд (Говермен), котрий своїм шахрайским урятованєм дозволяє капіталістам знущати ся над робітничим народом, додав, що Government збирає т. зв. такси з робітничого народу і виножчає єї гроші меншим та більшим капі-

талістам, котрі потім злобувають пожитиними НАШИМИ грішми масток, а нас в „надгороду за те чим раз утискають не до витримани.

В своїм рефераті висказав, що то значить Соціалістична Партія для нас, додавши, що робітник кожний має лучитись в партію соціалістичну, та, що Соціалізм не єсть той ворог, в яким світлі приставляють нам єго вороги—себто поши, та всякі нероби. Тов. Шушняр по скінченню дістав надгороду оплесків через яких 2 миніти.

По першій бесіднику зачав реферувати тов. Томашевській котрого публіка привітала рясними оплесками.

Реферант Томашевській зачав від галицької нужди, напитувавши несправедливу господарку галицької шляхти, котра тримала нас українців через часи свого панования в темноті і неволі духовій, та в такій мусілось виїхати в чужий далекий заморекій край гейби на посміховиско іншим цивілізованим народам Европійським та Американцям. Говорив між іншим: „Ми не маючи науки зістали тут в тій вільній Канаді (що то казали в старім краю „там всі рівні, як пан так Іван“) чорним робучим волом. Ми хоч приїхали тут до того по галицьки названого раю, побачили що тут така несправедлива господарда капіталізму, що не дасть ся відірвати від галицької шляхотської. Тут засталисьмо не то одну партію, але дві, котрі як одна, так друга не має найменшого почуття до робітника (хвіба лише передвиборами), а є суть: консервативна і ліберальна.

Соціалізм, се одинокій спаситель робітника, однак він нині має навколо себе ворогів, себто капіталістів, їх наемників пошів і інших їм подібних дерунів (на галі оплески).

Поши „книжники фарисей“ се перші були мордерці Ісуса, котрі го казали розпяти за свободне слово свободи. Нам робітникам не лишаєсь ничиншого до оборони наших робітничих інтересів лише організація, спільне порозумінє, а спільними силами потрафимо побороти свого ворога, котрий запустив свої тяжкі папури в наші скуру. Тому ми покривдені нашими „добродітелями“ месо

лучитись в соціалістичну армію і спільно боротись—а до сего поборення одиноким оружєм єсть в нинішніх часах—ПОЛІТИКА.

Через політику ми здобудемо власних своїх робітничих заступників, себто послів в парламенті—а єі причинять ся до піднесеня робітничої класи.

Тому ми робітники в Альберті маємо добре собі се запам'ятати, що на слідуєчі вибори маємо всі як один ДАВАТИ СВОІ ГОЛОСИ ВИКЛЮЧНО ЛИШЕ НА КАНДИДАТІВ, КОТРИХ ПОСТАВИТЬ ПАРТІЯ СОЦІАЛІСТИЧНА. Тоді наші вороги побачуть, що в нас сила і що будь-що, то мусить з нами числитись. „Додав на конець свої бесіди, великі слова першого соціалістичного генія К. Маркса: „Робітники в боротьбі згублять лише свої кайдани, а здобудуть усеї євіт“.

Т. Ф. Пох висказав в чеській язичі велику симпатію до попередних бесідників, та сказав, що признає лише соціалізм одиноким оружєм до визволення ся від тиранів; сказав, що Христос се був чоловік, котрий перший проповідував соціалізм, бо він перший сказав, що має бути слуга яко пан, а пан яко слуга (на галі оплески).

По сїм бесіднику попросив тов. Шушняр присутних, щоб ся нарадили чи можна тут заложити соціалістичний льокаль, і щоб котрий був охочий вписатись в члени, щоб подав своє імя секретарови. Зачав ся впис членів, та зараз записавсь 32 член, між котрими єуть отєі народности: 20 русинів, українців, 8 чехів і 4 хорватів-сербів. По сїм приступлено до вибору уряду.

До уряку виїшли: т.т. Франк Вейр—касєр (Чех). Тома Томашевській—фінансєкр. (Укр.). І. В. Тілявській (Укр.) і Л. Губль (Чех)—комитетовий. Григ. Топольницький (Укр.)—місцевий організатор. Франк Виправа (Чех)—місц. організатор. До каси вплинуло від разу \$ 28.

По сїм просєв о голос англійській тов. Джан Ф. Легеній на що всі присутні згодились. Тов. Легеній поратулював ново заложеному льокальови, зазначивши, що ми всі робітники, як англійські так українські, а

тим самим всі славяне повиннісьмо боротись разом. Додав, що нині маємо повний парламент мужів—та що з них? Чи нам єсть користь з них?—всі закричали: „ні!“. Ми маємо повно заступників крайових—але єі лише єуть заступниками капіталістів, а не нас! Між іншим сказав тов. Легеній, що тільки ті мають право до житя, котри на жите заробляють і лише ті мають крайом рідити, котрі своїми руками випродуковують всякі продукти для краю—се робітники. Далше напитував махєрку роботу капітал.-спекуляторів за спроваджуване тут Соловейшиї армії, котра не тільки що відберє роботу попередному робітничови в Канаді,—але ставить колоди під всяку поступову організацію. Публіка винагородила тов. Легеного рясними оплесками.

Тут ще дав ся голос чуті одного англійця тов. Франк Ската з проханєм о принятє його в члени Славянського Соціалістичного Союзу заким товариші англійські зорганізують євій брєнч. Всі славяне згодились на принятє тов. Ф. Ската.

Тов. Ф. Скат подякував за принятє єго в члени і висказав свою симпанію Сл. Соц. Союзу та пожелав новому льокальови красеного розвою.

Робітники і Фармери! широкої просторі Канаді! Лучить ся в Соціалістичну Партію! Закладайте по кємнах Льокалі С. П. К. і ти, Фармере не відтягаєє!

Нас всіх як робітників, так і фармарів утискає одно і те саме ярмо капіталістичне. Попирайте С. П. К.! попираєте самих себе! Прєнєруйте і читайте так віддавна вже пожадану соціалістичну часописє „Черв. Прапор“. Докажімо, що ми знаємо поперти сєго, хто попереє нас. Стараймо ся щоб наш „Червоний Прапор“ перший змінив ся на дневник позаяк нині в політичнім перегляді дневник єсть коєчним.—Проч з лібералами та консерватистами!.

Т. Т.

МАРА ВОЙНИ.

— Японський уряд покликав резервистів. З Ванкувера вже виїхало до Японії декільки сот японських резервистів.

— Штейтска маринарка обходить східний берег південної Америки, щоб виплисти на Пасіфік, а відтіль удатись до Філіпін. Коли „войовничий“ Рузвельт благословив свою флоту з походом і натякнув на можливість війни—зараз з дезертувало 400 маринарів. Цікаво кілька лишить ся з 16.000 маринарів штейтської флоты, поки обїде П. Америку.

— Вашингтон 8 сїчня. Навпаки сподіванкам штейтского міністра войны, що тяжкі часи заохотять молодих людей вступати до війська,—в усіх полках відчуваєть ся величезна недостача в людях. Дезерція не тільки що не зменшуєть ся, але зростає, а підофіцерів по скінченню їхньої служби ніяк не можна намовити лишитись в шергах.

КЛИЧ ДО ВІННІПЕЖСКИХ РУСИНІВ!

Вже рік перед очима ях ви домагались в Парламенті руско-ангєльських учителів до шкїл північного Вінніпегу: та на жаль думка тая завмерла і спить блаженним сном аж до нині. Товариші русини Вінніпєжєкі! вже нас вам пробудитись, взятє ся за діло з щирим сердєм і твердим постановлєєм.

Скличте масовий мітинг, вишліть депутацію до наукового міністра в Парламенті, щоб надав учителя для ваших дітей, котрий би міг провадити науку в дво-язиковій системі, по руськи і англійськи.

Гляньте на фармарів по кольонїях, як вони старають ся єсе! ави що? хвіба недбаєте о ваших дітей, їх будучність?! Вважайте, товариші, щоб не калялись і не соромились, як фармарі, будуть з вас мїщанів глузувать.

Отець.

АРМІЯ БЕЗРОБІТНИХ ЗРОСТАЄ.

(Штейти).

— Економічні умови все далі гіршають, а разом з тим на просторі Сполучєних Держав хутко зростає армія безробітн. Чотирьом тисячам робітників на залізничній лінії „Illinois Central“ заряд акційного товариства розіслав чєки, поступаючи так з причини фінансових труднощєй.

— Boston, Mas., 9 сїчня.—Почавши від першого сїчня дзигаркова фабрика Waltham'a запровадила зменшенє пенсії та роботу від штуки. Робота тепєр—8 год. денне окрім суботи, коли працюють до 12 години дня. Та зміна тичєсь кєшені 3,500 робітників.

— Awroга Ill., 9 сїчня.—З причини браку замовлєнь товариство автоматичних машин видалило з фабрики 123 людей.

— Freeport Ill., 9 сїчня.—25 робітникам, що були затруднені при сипанню нового залізничного плянту, знижено платню з 20 ц. на 15 ц.

— Fort Wayne, Ind., 9 сїчня.—За час місяця грудня „Тов. Пенсїльванія“ давало робітничови в першій тижні 47 год. праці, в другім 37, а в третім 20, а на ринші в четвєртім 15 год. роботи. А 1 сїчня сквітувало 150 робітників.

— Washington, 9 сїчня. Залізниця „Southern“ виповїла місце 150 урядникам з головного бюро залізничного заряду.

— Miami, W. Va., 9 сїчня.—Замкнуто тут копальні завдяки чому позбавлено праці 10.000 гірників.

— Madison, Wis., 9 сїчня.—Фабрики в руху з вісьмо-годинним робочим днем, а з силою одної третини звичайної парової сили.

Робітник може працювати 4 або 5 день на тиждень.

— Milwaukee, Wis., 9 сїчня. Сотки робітників волочуть ся по місту без роботи.

— Обтинанє зарібків, з Манчестєру надїїла вїетка, що тов. „Amoskeag“, zatrudняює 18.000 робітників, буде в пятницю і суботу що тижня кінчати роботу раніш ніж звичайно.

— В „Soddy“ вугляне товариство порядкуює копальнями та фабричними печами у Ruthburn'і не тільки обтяло робітникам години праці і зарібку, а навіть видалило 800 людей.

— xx —

Stonewall 8. 1908.

В 51 числї „Канад. Фармара“ появилась дописє про Рутєнєке вїче в Віппїпегу. Цікаво що то буде? зга! зто „Одарчєн“.... малює! Чоловік най перше застановлюєє над тим: „зпєрєстрашенїми очима чоловік глядїт на зматанє ся

півголівків." Тепер маю честь спитати „Одарчина": „хто чоловік? а хто півголівків?" „Одарчин" певно має себе за чоловіка, а інших півголівків. Здається, тому, що Одарчин належить до буржуазії ліберальної. (Лин я думаю впротинний бік треба назвати...) видно що є прихвостнем капіталістів. Дальше вразило мене глумливе: „утюк" і назва „хулігани". Хто хуліган?! Коли не розумієш ся на чисті, і називаєш робітників хуліганам; котрі посвятились працювати на піднесенем приретененого та поневоленого робітника! Ти кажеш, що така робота не допровадить до нічого, а зрадит тих, котрі, по приетуванні до Партії Соціалістичної... Брехня! Певно „Одарчину", не доведомсь дальше бути, лин в товаристві до його подібних. Будь ласкав поступи дальше, поступи поза Винівег, яким то духом віє! А тоді пізнаєш, чи плонуть робітники на Партію Соціалістичну так, як ти думаєш. Одарчин піби жалює „гірко запрацьованого гропа робітничого", (яка хитрість...) Най не турбуєть ся! тепер робітник не такий дурний, як собі Одарчин думає. Робітник вже тепер борше дає гіркозапрацьований гріш на Соціалістичну Партію, ніж на щоднявше. Я мешкаю поза Винівегом, мавем багато спосібности бути по ріжних місцевостях і кольоніях куди жиють люде. Я приглядавсь житю їхньому мери доведомсь багато смуту думки їхні, і я певний, що Соціалістична Партія, котра зорганізувалася вже, не впаде, а буде хорошо розвиватись. В многих місцях вже тепер без жадної агітації люде заявляють отверто, що вже не будут більше голосувати на консервативних або ліберельних кандидатів, тілько на чисто соціалістичних. Ви дописувателі подібних дописей, яку подав „Одарчин" в „К. Ф." гетеховайтесь! Тим нікому голови не закрутете, нема дурних шукайте таких в себе дома! Ами братя Товарищі, що нає гнете біда всіх однаково тое визиск, недивім ся на жадних прихвостів капіталістичних, але організуйтесь під „Червоний Прапор" А при найближних виборах всі як один віддаймо свої голоси на кандидатів соціалістичних. Горю Соціалізм! Най жие Соціалістична Партія Канади! Д. Н.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР.

(На голос: „Який то вітер шумний..."):

Кати з нас звикли кров смоктати,
Ім наші сльози—сміх, вода!
Та недалеко день расплати:
Наш буде суд, а ім—біда! — (2).
Далі все, далі все
Несім сьнів!
Наш прапор злинув понад трони!
Несе він
Кари грім,
Люду гнів,
Свободи кидає.
Огнем горить увесь червоний,
Бо в робітничу вбранні крив,
То в нашій віп пала крові!

Уся та погань метушить ся
Стару неправду підвести—
Та лихо прахом розлетить ся,
Добру єдиному роси! — (2).
Далі все, далі все
Несім сьнів!.. і т. д.

Старий порядок зтрюх і пада;
Його погібель—най життя...
Ми люд новий, нова громада,
Назад нема нам вороття!(2)
Далі все, далі все
Несім сьнів!.. і т. д.

На наших злиднях, на недолі
Рай будував собі Павук.—
Ми всім одной хочем доли
І праці вільної без мук.(2)
Далі все, далі все
Несім сьнів!.. і т. д.

Геть з лихварями! Геть з катами!
Хай сьвіт розвалеть ся старий!
Життя ясне іде за нами—
Ми лад тут заведем новий!(2)
Далі все, Далі все,
Несім сьнів!.. і т. д.

З польської.

АЗІЯТСЬКА ІМІГРАЦІЯ.

Члени Національного Екзекутивного Комітету Соціалістичної Партії Сполучених Держав на посліднім своїм з'їзді в Чикаго рішили більшою голосів не прийняти резолюцію штутгарського конгресу в справі еміграції і імміграції. Резолюція, як звісно, заявляє ся за повною свободою імміграції. Однакож доволітна практика Соціалістичної Партії Сполучених Держав вказала, що еміграція та імміграція—се средства, що ними капіталісти здержують соціалістичний рух та спиноють, а навіть побороють організації робітничі. Головно небезчекою для американського робітничого руху являє ся масова імміграція напівдиких Японців, Китайців та Індусів. Сі не

маючи спромоги навчити ся англійської мови, они це маючи ці найслабших поняття про капіталістичну експлуатацію та користовані демократичними формами правління являють ся найсильнішими підпорами реакції. Японець зробить за \$1.25 ту саму роботу, що білий робітник робить за \$ 2.25. Японець прожне за шість центів в день, коли білий потребує на це що найменше 50 центів. Де роблять Азіати, там білому нема що робити. Соціалістичного устрою ще нема, а поки він прийде, перед білими американськими робітниками стоить одно з двох до вибору: Або спинити азіанську імміграцію, або самим перед ними емігрувати і лишити Америку для них. Зьявивши тое все, як рівнож сконстатували факти, що нареді, за-

ступлені на штутгарським конгресі не мають у себе імміграційного питання, тож вони і не компетентні про те питання судити. Американсьма Соціалістична Партія вважає, що питання про імміграцію Азіатів—се її домашнє питання і вона сама повинна про нього рішати і тому заявляє ся против імміграції Азіатів.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА
в Новім Сьвіті.

Тепер в обох Америках є 6 українських газет.
В Канаді: „Канадійский Фармар"—видане ліберельної партії; „Ранок"—видане пресбтеріянців; „Червоний Прапор"—видане Соціалістичної Партії Канади.
В Штейтах: „Свобода"—орган руских клерикалів; „Американський Голос"—горнеть ся до пресбтеріян.
В Бразилії (полуд. Америка): „Зоря"—братаєть ся з О. О. Василянми.

ПАРТІЙНЕ РУХ.

Вінніпег. 14 сінця Укр. Віп. Льокаль ч. 2 С. П. К. дістав чартер від Домінального Екзекутивного Комітету С. П. К. у Ванкувері Б. К.

З РОБІТНИЧАГО ЖИТЯ.

Ванкувер. Б. К. Голодні робітники в лічбі 3.000 оточили Ванкуверський ситіголь з криком: „хліба і масла!" Мійський уряд примушений був давати безробітним де спати і два рази їсти на день.

З І С В І Т У.

У Японським морі, як оповіщає одна англійська газета, плава збунтований російський контр-міноносець (воєний корабль), який після повстання минувої осені

російських маринарів у Владівостоці, висмикнув ся з порту. Тепер Росія майже не має фльоти. Що не добили японці, то знищили самі російські маринари, ропускаючи червоний прапор повстання порт за портом: Севастополь, Лібава, Кройцштад, нарешті Владівосток.

Згнітивши російську революцію, Царат загрозив свободі Фінляндії.

У фінляндським сеймі 76 соціалістичних послів. В Фінляндії переховует ся багато російських революціонерів. Царат хоче взяти фінляндську поліцію під свою руку.

Фінляндці сподіють ся військової навали з російського боку.

Персія. Шах знов хтів поломити конституцію і думав опертись на палацову гвардію, що вимуштрована російськими офіцерами, гвардейци відмовили послух. І шах був примушений присягнути на вірність конетитуції. Уся Персія в огні революції.

ЖЕРТВ И

на арештованих товаришів Укр. Віп. Льокалю ч. 2 С. П. К.

Peardonville B. C. T. T. Ст. Олеха—\$5, В. Сиротюк—25 ц., Н. Несімський—25 ц., І. Гдан—25 ц., В. Ковцун—25 ц. Разом \$ 6.

Abbotsford B. C. Ф. Вівюрський—25 ц., А. Максименко—25 ц., Ан. Максименко—25 ц., П. Богун—25 ц. Разом \$ 1.

Вінніпег. Тов. П. Теренко—\$ 40.

З поліе-корту

Тов. Матічука судувільнив. Ще судать 3 товаришів

Видане Українського Вінніпезкого Льокалю С. П. К. Issued by the Ukrainian (Ruthenian) Local of Winnipeg S. P. of C.

ДЕ Э

ЯСЮ ХУДКОВСЬКИЙ І МАРИНА ХУДКОВСЬКА, обоє з Буковини. Хтоби они знав або вони сами, прошу зголосити ся на пошти адресу: Александр Яворовский No 7 Charles str. Winnipeg Man.

!! ПОЗІР РОБІТНИКИ !!

Реперує дзигарки з гварантією на два роки. Маю до продажу будики, стінні дзигарки, всілякі ланцюжки та інші оздобы з срібла і золота.

А. В R E G E R.

810 Main str. Winnipeg Manitoba.

За зміст оголошень редакція не відповідає.